

Η
ΑΡΧΗ ΕΞΕΤΑΣΗΣ ΠΡΟΔΙΚΑΣΤΙΚΩΝ ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ
1ο ΚΛΙΜΑΚΙΟ

Συνήλθε στην έδρα της στις 17 Μαρτίου 2022 με την εξής σύνθεση: Ελευθερία Καλαμιώτη, Πρόεδρος, Αθηνά Μπουζιούρη, Μέλος και εισηγήτρια, και Χρυσάνθη Ζαράρη, σε αναπλήρωση του Μέλους του 1^{ου} Κλιμακίου Σταυρούλας Κουρή δυνάμει της υπ' αριθ. 14/2022 Πράξης Προέδρου της ΑΕΠΠ (ήδη ΕΑΔΗΣΥ).

Για να εξετάσει την από 7/2/2022 με Γενικό Αριθμό Κατάθεσης (ΓΑΚ) ΑΕΠΠ 214/8-2-2022 προδικαστική προσφυγή, του οικονομικού φορέα με την επωνυμία «....» με διακριτικό τίτλο «....» (εφεξής «η προσφεύγουσα») που εδρεύει στ.. ..., οδός ..., και εκπροσωπείται νόμιμα.

Κατά του ΔΗΜΟΥ ... (εφεξής η «αναθέτουσα αρχή»), όπως εκπροσωπείται νόμιμα, ως και

Κατά του οικονομικού φορέα με την επωνυμία «....» και τον διακριτικό τίτλο «...» (εφεξής «η παρεμβαίνουσα») που εδρεύει στ.. ..., οδός ..., και εκπροσωπείται νόμιμα.

Με την προδικαστική προσφυγή η προσφεύγουσα ζητά την ακύρωση της υπ' αριθ. 58/26.01.2022 απόφασης της Οικονομικής Επιτροπής της αναθέτουσας αρχής, η οποία περιέχεται στο 2^ο πρακτικό τακτικής συνεδρίασης της Οικονομικής Επιτροπής με θέμα «Επικύρωση του πρακτικού αξιολόγησης δικαιολογητικών συμμετοχής και οικονομικών προσφορών του δημόσιου ανοικτού ηλεκτρονικού διαγωνισμού κάτω των ορίων για την εκτέλεση του έργου “Κατεδάφιση επικινδύνως ετοιμορρόπων & ρυμοτομούμενων κτισμάτων Δήμου ..., έτους 2021” με αρ. μελέτης ... και π.δ. 750.000,00€ με Φ.Π.Α.», κατά το μέρος της με το οποίο έγινε δεκτή στον διαγωνισμό η προσφορά της παρεμβαίνουσας.

Η συζήτηση άρχισε αφού το Κλιμάκιο άκουσε την Εισηγήτρια Αθηνά Μπουζιούρη.

Αφού μελέτησε τα σχετικά έγγραφα
Σκέφτηκε κατά τον Νόμο

1. Επειδή για την άσκηση της κρινόμενης προσφυγής έχει καταβληθεί το νόμιμο παράβολο σύμφωνα με τα άρθρα 363 του Ν. 4412/2016 και 5 του Π.Δ. 39/2017, ποσού 3.025,00 ευρώ (βλ. ηλεκτρονικό παράβολο με κωδικό ..., την από 7/2/2022 πληρωμή στην ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΕΛΛΑΔΟΣ και την εκτύπωση από τη σελίδα της Γενικής Γραμματείας Πληροφοριακών Συστημάτων του Υπουργείου Οικονομικών με την ένδειξη «δεσμευμένο»), το οποίο υπολογίζεται με βάση την εκτιμώμενη αξία της σύμβασης ποσού 604.838,71 ευρώ άνευ ΦΠΑ.

2. Επειδή, με Διακήρυξη της αναθέτουσας αρχής εγκριθείσα με την υπ' αριθ. 928/13-10-2021 απόφαση Οικονομικής Επιτροπής προκηρύχθηκε ανοικτός ηλεκτρονικός διαγωνισμός για την ανάδειξη αναδόχου της σύμβασης αναδόχου του δημοσίου έργου "Κατεδάφιση επικινδύνως ετοιμορρόπων & ρυμοτομούμενων κτισμάτων Δ.Θ., έτους 2021" εκτιμώμενης αξίας 604.838,71 ευρώ πλέον ΦΠΑ 24%. Ως κριτήριο ανάθεσης ορίστηκε η πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά βάσει τιμής. Ως καταληκτική ημερομηνία υποβολής προσφορών ορίστηκε η 13/12/2021. Στον διαγωνισμό συμμετείχαν οκτώ (8) οικονομικοί φορείς, μεταξύ των οποίων η προσφεύγουσα και η παρεμβαίνουσα. Σύμφωνα δε με τον από 17/12/2021 πίνακα συμμετεχόντων κατά σειρά μειοδοσίας και το οικείο Πρακτικό της Επιτροπής Διαγωνισμού που επικυρώθηκε με την προσβαλλόμενη, η παρεμβαίνουσα κατετάγη πρώτη κατά σειρά μειοδοσίας, έχοντας προσφέρει έκπτωση ποσοστού 61,16% και η προσφεύγουσα δεύτερη, έχοντας προσφέρει έκπτωση ποσοστού 55,08%. Οι εκπτώσεις των λοιπών έξι (6) οικονομικών φορέων κυμαίνονται από 8,04% έως 45% επί του προϋπολογισμού δημοπράτησης. Στις 22/12/2021 η Επιτροπή Διαγωνισμού απηύθυνε προς την προσφεύγουσα και την παρεμβαίνουσα πρόσκληση για την αιτιολόγηση των προσφορών τους, οι οποίες τεκμαίρονταν ασυνήθιστα χαμηλές, με το εξής περιεχόμενο: «Οι οικονομικές προσφορές που καταθέσατε για την επιλογή αναδόχου του έργου «Κατεδάφιση επικινδύνως ετοιμορρόπων & ρυμοτομούμενων κτισμάτων Δ.Θ., έτους 2021» εμφανίζουν απόκλιση μεγαλύτερη των δέκα (10) ποσοστιαίων μονάδων από τον μέσο όρο του συνόλου των εκπτώσεων των παραδεκτών

προσφορών που υποβλήθηκαν. Ως εκ τούτου, σύμφωνα με την παρ.2 του άρθρου 88 του Ν.4412/16 και την παρ. 4.1 της διακήρυξης, η προσφορά τεκμαίρεται ως ασυνήθιστα χαμηλή. Σε εφαρμογή των ανωτέρω διατάξεων, καλείσθε όπως εξηγήσετε την τιμή - κόστος που προτείνετε στην προσφορά σας, εντός αποκλειστικής προθεσμίας είκοσι (20) ημερών από την κοινοποίηση της παρούσας, μέσω της λειτουργίας «Επικοινωνία» του ΕΣΗΔΗΣ». Αμφότερες η προσφεύγουσα και η παρεμβαίνουσα ανταποκρίθηκαν στην ανωτέρω πρόσκληση, υποβάλλοντας εγγράφως αιτιολόγηση των οικονομικών προσφορών τους στις 11/1/2022 και 5/1/2022 αντίστοιχα. Με το από 18/1/2022 Πρακτικό αξιολόγησης φακέλων δικαιολογητικών συμμετοχής και οικονομικών προσφορών, η Επιτροπή Διαγωνισμού εισηγήθηκε την αποδοχή των προσφορών όλων των διαγωνιζομένων, καθώς επίσης και την ανάθεση της σύμβασης στην μειοδότη παρεμβαίνουσα. Ειδικότερα, όσον αφορά τις εξηγήσεις επί των οικονομικών προσφορών της προσφεύγουσας και της παρεμβαίνουσας, έγιναν αμφότερες δεκτές με την αναφορά στο Πρακτικό ότι «η Επιτροπή αφού εξέτασε τις αιτιολογήσεις των δύο προσφορών τις έκανε δεκτές και τις δύο». Το ανωτέρω πρακτικό επικυρώθηκε με την προσβαλλόμενη απόφαση, για την ακύρωση της οποίας ασκήθηκε η κρινόμενη προδικαστική προσφυγή.

3. Επειδή, η Διακήρυξη αναρτήθηκε στις 22/11/2021 στο ΚΗΜΔΗΣ (ΑΔΑΜ: ...), καθώς επίσης και στη διαδικτυακή πύλη του ΕΣΗΔΗΣ, όπου ο διαγωνισμός έλαβε συστημικό Α/Α ...

4. Επειδή, ο διαγωνισμός, ενόψει του αντικειμένου της σύμβασης (έργο), της συνολικής εκτιμώμενης αξίας της, χωρίς ΦΠΑ, του χρόνου έναρξης της διαδικασίας ανάθεσης, καθώς επίσης και της νομικής φύσης της αναθέτουσας αρχής υπάγεται στις διατάξεις του Ν. 4412/2016 και δη του Βιβλίου Ι αυτού. Συνακόλουθα, η κρινόμενη διαφορά διέπεται από τις διατάξεις του Βιβλίου IV του Ν. 4412/2016, η δε ΑΕΠΠ ενώπιον της οποίας ασκείται η προσφυγή είναι αρμόδια για την εξέτασή της.

5. Επειδή, η προδικαστική προσφυγή ασκήθηκε στις 7/2/2022 νομίμως και εμπροθέσμως, ήτοι εντός δεκαημέρου από την κοινοποίηση της προσβαλλόμενης στις 28/1/2022, δια του συστήματος «Επικοινωνία» του διαγωνισμού, με τη χρήση του τυποποιημένου εντύπου που παρατίθεται στο Παράρτημα Ι του ΠΔ 39/2017, σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 8 αυτού

και την παρ. 2 του άρθρου 362 του Ν. 4412/2016. Αβασίμως δε υποστηρίζει η παρεμβαίνουσα ότι η προσφυγή είναι εκπρόθεσμη λόγω υποβολής της μετά την 7η απογευματινή ώρα της τελευταίας ημέρας της νόμιμης δεκαήμερης προθεσμίας άσκησής της, διότι από τον συνδυασμό των διατάξεων των άρθρων 8 παρ. 2 και 15 της ΚΥΑ υπ' αριθ.166278 περί Ρυθμίσεων τεχνικών ζητημάτων που αφορούν στην ανάθεση των δημοσίων συμβάσεων έργων, μελετών και παροχής τεχνικών και λοιπών συναφών επιστημονικών υπηρεσιών με χρήση των επιμέρους εργαλείων και διαδικασιών του Εθνικού Συστήματος Ηλεκτρονικών Δημοσίων Συμβάσεων (ΕΣΗΔΗΣ) (ΦΕΚ Β' 2813/30-6-2021), προκύπτει ότι η προθεσμία άσκησης της προδικαστικής προσφυγής λήγει *«όταν περάσει ολόκληρη η τελευταία ημέρα και ώρα 23:59:59 και, αν είναι επίσημη αργία ή Σάββατο, όταν περάσει ολόκληρη η επομένη εργάσιμη και ώρα 23:59:59»*. Σύμφωνα δε με τα στοιχεία του ηλεκτρονικού φακέλου του διαγωνισμού, η κρινόμενη προδικαστική προσφυγή υπεβλήθη στις 7/2/2022 και ώρα 15:15:35.

6. Επειδή, η προσφυγή ασκήθηκε, επίσης, νομίμως ηλεκτρονικά υποεγγραμμένη, απορριπτομένων των περί του αντιθέτου ισχυρισμών της παρεμβαίνουσας. Συγκεκριμένα, το υποβληθέν ηλεκτρονικό αρχείο της προδικαστικής προσφυγής φέρει ηλεκτρονική υπογραφή, δεδομένου ότι, κατά το άνοιγμά του, ενεργοποιείται το πεδίο ελέγχου της ηλεκτρονικής υπογραφής (signature panel), από το οποίο επιβεβαιώνεται η εγκυρότητα της υπογραφής του ..., η χρονοσήμανση, καθώς επίσης και το γεγονός ότι το έγγραφο δεν έχει τροποποιηθεί μετά την υπογραφή του. Περαιτέρω, επιβεβαιώνεται η ισχύς των ψηφιακών πιστοποιητικών του υπογράφοντος. Ως εκ τούτου, είναι απορριπτέος ως αβάσιμος ο ισχυρισμός της παρεμβαίνουσας περί απαραδέκτου της προδικαστικής προσφυγής λόγω έλλειψης της ηλεκτρονικής υπογραφής.

7. Επειδή, η προσφεύγουσα που έχει καταταγεί δεύτερη κατά σειρά μειοδοσίας μετά την παρεμβαίνουσα, κατά της αποδοχής της προσφοράς της οποίας βάλλει με την παρούσα, ασκεί την προδικαστική προσφυγή με πρόδηλο έννομο συμφέρον.

8. Επειδή, η αναθέτουσα αρχή κοινοποίησε την προδικαστικής προσφυγή στους λοιπούς διαγωνιζόμενους στις 8/2/2022.

9. Επειδή, η αναθέτουσα αρχή υπέβαλε τις απόψεις της επί της κρινόμενης προδικαστικής προσφυγής δια της «Επικοινωνίας» του διαγωνισμού στις 21/2/2022, νομίμως και εμπροθέσμως.

10. Επειδή, η παρεμβαίνουσα άσκησε εμπροθέσμως στις 16/2/2022, ήτοι εντός δεκαημέρου από την κοινοποίηση της προδικαστικής προσφυγής, παρέμβαση δια της «Επικοινωνίας» του διαγωνισμού υπέρ της διατήρησης της ισχύος της προσβαλλόμενης πράξης και με πρόδηλο έννομο συμφέρον, δοθέντος ότι με την προσβαλλόμενη προβάλλονται λόγοι κατά της αποδοχής της αιτιολόγησης της οικονομικής προσφοράς της.

11. Επειδή, η προσφεύγουσα υπέβαλε συμπληρωματικό υπόμνημα διά της «Επικοινωνίας» του διαγωνισμού στις 11/3/2022, ήτοι μετά την πάροδο της νόμιμης πενθήμερης προθεσμίας από την υποβολή των απόψεων, το οποίο δεν λαμβάνεται υπόψη λόγω εκπροθέσμου.

12. Επειδή, με τις υπ' αριθ. 274, 344, 535/2022 Πράξεις της Προέδρου του 1ου Κλιμακίου ορίσθηκε Εισηγήτρια και ημερομηνία εξέτασης της κρινόμενης προδικαστικής προσφυγής.

13. Επειδή, με τη διάταξη του άρθρου 3 παρ. 1 Ν. 4912/2022 (ΦΕΚ Α' 59/17.03.2022), με έναρξη ισχύος κατ' άρθρο 30 του ίδιου Νόμου από τη δημοσίευση στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, η «Αρχή Εξέτασης Προδικαστικών Προσφυγών (ΑΕΠΠ)» του Ν. 4412/2016 (Α' 147) μετονομάστηκε σε «Ενιαία Αρχή Δημόσιων Συμβάσεων (ΕΑΔΗΣΥ)», ενώ με τη διάταξη του άρθρου 17 παρ. 2 Ν. 4912/2022 ορίστηκε ότι *«μέχρι την έκδοση της πράξης διορισμού Προέδρου και τουλάχιστον έξι (6) Συμβούλων της Ενιαίας Αρχής Δημόσιων Συμβάσεων του άρθρου 347 του ν. 4412/ 2016 και τη συγκρότηση Κλιμακίων σύμφωνα με την παρ. 4 του άρθρου 353 και την περ. ε' της παρ. 1 του άρθρου 356 του ν. 4412/2016, οι εκκρεμείς ενώπιον της Αρχής διαδικασίες εξέτασης προδικαστικών προσφυγών συνεχίζονται και ολοκληρώνονται από τα Κλιμάκια με τη σύνθεση που έχουν κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος»*. Κατόπιν των ανωτέρω, η υπό εξέταση προδικαστική προσφυγή νομίμως εισάγεται ενώπιον του παρόντος Κλιμακίου της ΕΑΔΗΣΥ, σύμφωνα με τις ανωτέρω διατάξεις και τις διατάξεις των άρθρων 365 Ν. 4412/2016, 13 ΠΔ 39/2017 όπως ισχύουν.

14. Επειδή, με την προδικαστική προσφυγή η προσφεύγουσα προβάλλει ότι η προσβαλλόμενη απόφαση είναι μη νομίμως και πλημμελώς

αιτιολογημένη, καθ' ο μέρος έκανε δεκτές τις εξηγήσεις της παρεμβαίνουσας, διότι οι εξηγήσεις που υπέβαλε αυτή δεν δικαιολογούν, σύμφωνα με την προσφεύγουσα, κατά τρόπο ικανοποιητικό το χαμηλό επίπεδο της τιμής ή του κόστους που προτείνεται από την παρεμβαίνουσα και, για τον λόγο αυτό, κατά τους ισχυρισμούς της προσφεύγουσας, όφειλαν να απορριφθούν και η παρεμβαίνουσα να αποκλειστεί από τον επίδικο διαγωνισμό λόγω υποβολής ασυνήθιστα χαμηλής προσφοράς. Περαιτέρω, προβάλλεται από την προσφεύγουσα ότι, σε κάθε περίπτωση, η προσβαλλόμενη απόφαση είναι παράνομη, για τον λόγο ότι το περιεχόμενο μιας οικονομικής προσφοράς εξετάζεται με βάση την προκήρυξη του διαγωνισμού στο πλαίσιο της οποίας υποβάλλεται, λόγω των ιδιαιτεροτήτων και των ρυθμιστικών παραμέτρων του κάθε διαγωνισμού, και όχι με βάση παλαιότερες προσφορές σε άλλους διαγωνισμούς, όπως συνέβη εν προκειμένω με την προσφορά της παρεμβαίνουσας.

15. Επειδή, το άρθρο 88 Ν. 4412/2016 περί ασυνήθιστα χαμηλών προσφορών, όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 32 Ν. 4782/2021 (ΦΕΚ Α' 36/09.03.2021) και ισχύει στην προκείμενη διαγωνιστική διαδικασία που εκκίνησε μετά την 1/6/2021, οπότε οι ανωτέρω διατάξεις τέθηκαν σε ισχύ, ορίζει τα εξής: «1. Όταν οι προσφορές φαίνονται ασυνήθιστα χαμηλές σε σχέση με τα έργα, τα αγαθά ή τις υπηρεσίες, οι αναθέτουσες αρχές απαιτούν από τους οικονομικούς φορείς να εξηγήσουν την τιμή ή το κόστος που προτείνουν στην προσφορά τους, εντός αποκλειστικής προθεσμίας είκοσι (20) ημερών από την κοινοποίηση της πρόσκλησης της αναθέτουσας αρχής. Αν οικονομικός φορέας δεν ανταποκριθεί στη σχετική πρόσκληση της αναθέτουσας αρχής εντός της άνω προθεσμίας και δεν υποβάλλει εξηγήσεις, η προσφορά του απορρίπτεται ως μη κανονική και καταπίπτει υπέρ της αναθέτουσας αρχής η εγγυητική επιστολή συμμετοχής. 2. Οι εξηγήσεις της παρ. 1 μπορεί να αφορούν ιδίως: α) τα οικονομικά χαρακτηριστικά της μεθόδου κατασκευής, της διαδικασίας παρασκευής ή των παρεχόμενων υπηρεσιών, β) τις επιλεγείσες τεχνικές λύσεις ή τις εξαιρετικά ευνοϊκές συνθήκες που διαθέτει ο προσφέρων για την παροχή των προϊόντων ή την παροχή των υπηρεσιών ή την εκτέλεση του έργου, γ) την πρωτοτυπία του έργου, των αγαθών ή των υπηρεσιών που προτείνονται από τον προσφέροντα, δ) τη συμμόρφωση προς τις υποχρεώσεις της παρ. 2 του

άρθρου 18, περί αρχών που εφαρμόζονται στις διαδικασίες σύναψης δημοσίων συμβάσεων, σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 89, ε) τη συμμόρφωση προς τις υποχρεώσεις του άρθρου 131, περί υπεργολαβίας, στ) το ενδεχόμενο χορήγησης κρατικής ενίσχυσης στον προσφέροντα, σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 89, περί δικαιολογητικών σχετικά με τις ασυνήθιστα χαμηλές προσφορές. 3. Η αναθέτουσα αρχή αξιολογεί τις παρεχόμενες πληροφορίες, σε συνεννόηση με τον προσφέροντα. Μπορεί να απορρίψει την προσφορά μόνο εάν τα παρεχόμενα στοιχεία δεν εξηγούν κατά τρόπο ικανοποιητικό το χαμηλό επίπεδο της τιμής ή του κόστους που προτείνεται, λαμβανομένων υπόψη των στοιχείων που αναφέρονται στην παρ. 2. Οι αναθέτουσες αρχές απορρίπτουν την προσφορά, εάν διαπιστώσουν ότι η προσφορά είναι ασυνήθιστα χαμηλή, διότι δεν συμμορφώνεται με τις ισχύουσες υποχρεώσεις της παρ. 2 του άρθρου 18. [...] 5α. Στις δημόσιες συμβάσεις έργων, μελετών, παροχής τεχνικών και λοιπών συναφών επιστημονικών υπηρεσιών, ως ασυνήθιστα χαμηλές προσφορές, σε κάθε περίπτωση, τεκμαίρονται προσφορές που υποβάλλονται σε διαγωνισμό και εμφανίζουν απόκλιση μεγαλύτερη των δέκα (10) ποσοστιαίων μονάδων από τον μέσο όρο του συνόλου των εκπτώσεων των παραδεκτών προσφορών που υποβλήθηκαν. Η αναθέτουσα αρχή δύναται να κρίνει ότι συνιστούν ασυνήθιστα χαμηλές προσφορές και προσφορές με μικρότερη ή καθόλου απόκλιση από το ως άνω όριο. Οι παρεχόμενες εξηγήσεις του οικονομικού φορέα, ιδίως ως προς τον προσδιορισμό οικονομικών μεγεθών, με τις οποίες ο προσφέρων διαμόρφωσε την προσφορά του, αποτελούν δεσμευτικές συμφωνίες και τμήμα της σύμβασης ανάθεσης που δεν μπορούν να μεταβληθούν καθ' όλη τη διάρκεια εκτέλεσης της σύμβασης. 6. Με απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων για δημόσιες συμβάσεις προμήθειας αγαθών και παροχής γενικών υπηρεσιών, του Υπουργού Υποδομών και Μεταφορών για δημόσιες συμβάσεις έργων, μελετών και λοιπών συναφών επιστημονικών υπηρεσιών και του Υπουργού Υγείας για δημόσιες συμβάσεις προμήθειας ιατροτεχνολογικών αγαθών και παροχής συναφών υπηρεσιών, μπορεί να ορίζονται η μέθοδος και τα κριτήρια, δυνάμει των οποίων μία προσφορά κρίνεται ως ασυνήθιστα χαμηλή, καθώς και ο τρόπος σύνδεσης των κριτηρίων αξιολόγησης των ασυνήθιστα χαμηλών προσφορών με μηχανισμούς καταγραφής τιμών, όπως τα παρατηρητήρια

τιμών. Με την ανωτέρω προβλεπόμενη απόφαση δύναται να ορίζονται οι προϋποθέσεις βάσει των οποίων η αναθέτουσα αρχή μπορεί να παρεκκλίνει από την εφαρμογή κάποιων εκ των αναφερόμενων σε αυτήν κριτηρίων».

16. Επειδή, η Διακήρυξη, η οποία συνιστά το κανονιστικό πλαίσιο του διαγωνισμού δεσμεύοντας αμφίδρομα την αναθέτουσα αρχή και τους διαγωνιζόμενους (ΕΑ ΣΤΕ 352/2016, 53/2011, ΣΤΕ 3669/2015, 5022/2012), ορίζει, σχετικά με τα τιθέμενα εν προκειμένω ζητήματα, τα εξής: «Άρθρο 4: Διαδικασία ηλεκτρονικής αποσφράγισης και αξιολόγησης των προσφορών/ Κατακύρωση/ Σύναψη σύμβασης/ Προδικαστικές προσφυγές/Προσωρινή δικαστική προστασία. 4.1 Ηλεκτρονική Αποσφράγιση/ Αξιολόγηση/ Έγκριση πρακτικού [...] Ως ασυνήθιστα χαμηλές προσφορές, τεκμαίρονται οικονομικές προσφορές που εμφανίζουν απόκλιση μεγαλύτερη των δέκα (10) ποσοστιαίων μονάδων από τον μέσο όρο του συνόλου των εκπτώσεων των παραδεκτών προσφορών που υποβλήθηκαν. Η αναθέτουσα αρχή δύναται να κρίνει ότι συνιστούν ασυνήθιστα χαμηλές προσφορές και προσφορές με μικρότερη ή καθόλου απόκλιση από το ως άνω όριο. Στις παραπάνω περιπτώσεις, η αναθέτουσα αρχή απαιτεί από τους οικονομικούς φορείς να εξηγήσουν την τιμή ή το κόστος που προτείνουν στην προσφορά τους, εντός αποκλειστικής προθεσμίας είκοσι (20) ημερών από την κοινοποίηση της σχετικής πρόσκλησης, η οποία αποστέλλεται μέσω της λειτουργίας «Επικοινωνία» του υποσυστήματος. Αν οικονομικός φορέας δεν ανταποκριθεί στη σχετική πρόσκληση της αναθέτουσας αρχής εντός της άνω προθεσμίας και δεν υποβάλλει εξηγήσεις, η προσφορά του απορρίπτεται ως μη κανονική και καταπίπτει υπέρ της αναθέτουσας αρχής η εγγυητική επιστολή συμμετοχής. Αν οι εξηγήσεις δεν γίνουν αποδεκτές, η προσφορά απορρίπτεται, ωστόσο δεν καταπίπτει η εγγυητική επιστολή συμμετοχής. Οι παρεχόμενες εξηγήσεις του οικονομικού φορέα, οι οποίες υποβάλλονται, ομοίως, μέσω της λειτουργίας «Επικοινωνία», ιδίως ως προς τον προσδιορισμό οικονομικών μεγεθών, με τις οποίες ο προσφέρων διαμόρφωσε την προσφορά του, αποτελούν δεσμευτικές συμφωνίες και τμήμα της σύμβασης ανάθεσης που δεν μπορούν να μεταβληθούν καθ' όλη τη διάρκεια εκτέλεσης της σύμβασης. Κατά τα λοιπά εφαρμόζονται τα αναλυτικά αναφερόμενα στα άρθρα 88 και 89 του ν. 4412/2016. Η Επιτροπή Διαγωνισμού ολοκληρώνει τη σύνταξη του σχετικού πρακτικού με το αποτέλεσμα της διαδικασίας, με το οποίο εισηγείται την

ανάθεση της σύμβασης στον μειοδότη (ή τη ματαίωση της διαδικασίας), και υποβάλλει στην αναθέτουσα αρχή το σχετικό ηλεκτρονικό αρχείο, ως “εσωτερικό”, προς έγκριση, μεταβιβάζοντας παράλληλα ξανά την αρμοδιότητα διαχείρισης του ηλεκτρονικού διαγωνισμού στον αρμόδιο πιστοποιημένο χρήστη της αναθέτουσας αρχής. Η αποδοχή ή απόρριψη των εξηγήσεων των οικονομικών φορέων, κατόπιν γνώμης της Επιτροπής Διαγωνισμού, η οποία περιλαμβάνεται στο ως άνω πρακτικό, ενσωματώνεται στην απόφαση της επόμενης περίπτωσης (θ). Για την εξέταση των εξηγήσεων δύναται να συγκροτούνται και έκτακτες επιτροπές ή ομάδες εργασίας, κατά τα οριζόμενα στην παρ. 3 του άρθρου 221 ν. 4412/2016».

17. Επειδή, με τις διατάξεις του άρθρου 32 Ν. 4782/2021 προστέθηκε στο άρθρο 88 Ν. 4412/2016 η παρ. 5^α, με την οποία εισήχθη, συγκεκριμένα ως προς τις δημόσιες συμβάσεις έργων, μελετών, παροχής τεχνικών και λοιπών συναφών επιστημονικών υπηρεσιών, νομοθετικό τεκμήριο για την εμφάνιση μίας προσφοράς ως ασυνήθιστα χαμηλής. Ειδικότερα, προβλέφθηκε ότι τεκμαίρονται ως ασυνήθιστα χαμηλές οι προσφορές εκείνες που εμφανίζουν απόκλιση μεγαλύτερη του δέκα τοις εκατό (10%) από τον μέσο όρο του συνόλου των παραδεκτών προσφορών. Αναλυτικότερα, όπως επεξηγείται και στην αιτιολογική έκθεση του Ν. 4782/2021, με τις εν λόγω διατάξεις καθορίζεται ένα «*συνδυσασμένο όριο έκπτωσης*» άνω του οποίου η αναθέτουσα αρχή υποχρεούται να καλέσει τον οικονομικό φορέα να αιτιολογήσει την προσφερόμενη τιμή και ο οικονομικός φορέας υποχρεούται να υποβάλει έγγραφες εξηγήσεις, τυχόν δε άρνησή του επάγεται την κήρυξη της προσφοράς του ως απαράδεκτη και την κατάπτωση της εγγυητικής επιστολής συμμετοχής. Ειδικότερα, μετά τη θέσπιση του ανωτέρω ορίου έκπτωσης, οι αναθέτουσες αρχές δεν διαθέτουν πλέον διακριτική ευχέρεια να εκτιμήσουν εάν μία προσφορά που αποκλίνει κατά 10% από τον μέσο όρο των εκπτώσεων των λοιπών παραδεκτών προσφορών του διαγωνισμού εμφανίζεται κατ’ αρχήν ως ασυνήθιστα χαμηλή, αλλά υποχρεούνται, κατά δεσμία αρμοδιότητα πλέον, να καλέσουν τον εν λόγω προσφέροντα για παροχή εξηγήσεων επί της προσφερθείσας τιμής. Ωστόσο, εξακολουθούν να εφαρμόζονται κατά τα λοιπά οι διατάξεις του άρθρου 88 Ν. 4412/2016 σχετικά με την παροχή εξηγήσεων από τους οικονομικούς φορείς και την αξιολόγηση αυτών από τις αναθέτουσες αρχές. Έτσι, για την τεκμηρίωση της

προσφερόμενης τιμής, οι οικονομικοί φορείς οφείλουν να αποδείξουν με κάθε πρόσφορο τρόπο, και – ενδεικτικώς, αλλά όχι αποκλειστικώς – με αναφορά στα στοιχεία της παρ. 2 του άρθρου 88 Ν. 4412/2016 την σοβαρότητα και την φερεγγυότητα των προσφορών τους σε σχέση με την συγκεκριμένη υπό ανάθεση σύμβαση (βλ. ΔΕΕ C-568/13, 18.12.2014, Azienda Ospedaliero-Universitaria di Careggi-Firenze EU:C:2014:2466, σκ. 50, C-599/10, 29.03.2021, AE SAG ELV Slovensko κ.λπ., EU:C:2012:191, σκέψεις 29 και 30). Και ναι μεν τα στοιχεία του άρθρου 88 παρ. 2 Ν. 4412/2016 αναφέρονται ενδεικτικά, και όχι περιοριστικά, τούτο, όμως, δεν σημαίνει ότι οι οικονομικοί φορείς δεν υποχρεούνται να τεκμηριώσουν την προσφερόμενη τιμή με στοιχεία κρίσιμα σε σχέση με την συγκεκριμένη σύμβαση, και όχι με την εν γένει επιχειρηματική τους δραστηριότητα ή με προηγούμενες διαγωνιστικές διαδικασίες (πρβλ. ΔΕΕ Slovensko, ο.π., σκ. 30, ΔΕφΑΘ 120/2020). Περαιτέρω, στις περιπτώσεις αυτές απαιτείται η ανάπτυξη μεταξύ του αναθέτοντος φορέα και του διαγωνιζομένου ενός ουσιαστικού διαλόγου, ο οποίος πρέπει να λαμβάνει χώρα σε χρόνο κατάλληλο, ήτοι κατά την αξιολόγηση των προσφορών και πριν τη λήψη της απόφασης για την ανάθεση της σύμβασης, με σκοπό την αποτροπή αυθαίρετων εκτιμήσεων της αναθέτουσας αρχής και τη διασφάλιση πραγματικού ανταγωνισμού μεταξύ των υποψηφίων αναδόχων. Στο πλαίσιο αυτό, δεν αποκλείεται, μετά την αρχική εκτίμηση των απαντήσεων των οικονομικών φορέων, να κληθούν αυτοί εκ νέου, με νέα και συγκεκριμένη πρόσκληση της αναθέτουσας αρχής, να αιτιολογήσουν τα σημεία των προσφορών τους που εξακολουθούν να της προκαλούν αμφιβολίες (πρβλ. ΣΤΕ 199/2021). Η αναθέτουσα αρχή οφείλει να αξιολογήσει το σύνολο των υποβαλλόμενων στοιχείων και να κρίνει επ' αυτών με αιτιολογημένη κρίση, πριν την απόφασή της για την αποδοχή ή την απόρριψη της προσφοράς. Εκ τούτων παρέπεται ότι η αξιολογική κρίση στις σχετικές διευκρινήσεις επί της εκάστοτε κατατεθείσας προσφοράς διαγωνιζομένου πρέπει να γίνεται πρωτογενώς από την αναθέτουσα αρχή, η οποία οφείλει να προβεί σε ευρύ έλεγχο ουσίας των ασυνήθιστα χαμηλών προσφορών, ενώ οι κρίσεις της υπόκεινται σε έλεγχο αιτιολογίας από τα αρμόδια όργανα, όπως εν προκειμένω η ΕΑΔΗΣΥ (πρβλ. ΕΛΣυν Μειζ. 804/2018).

18. Επειδή, με την κρινόμενη προδικαστική προσφυγή η **προσφεύγουσα** ισχυρίζεται συγκεκριμένα τα εξής: «οι εν λόγω εξηγήσεις έγιναν παρανόμως δεκτές με την προσβαλλόμενη απόφαση, διότι αφενός η δεν εξήγησε καθόλου, πολλώ δε μάλλον δεν εξήγησε ικανοποιητικά το δήθεν εύλογο ποσοστό έκπτωσης της προσφοράς της, και αφετέρου η αναθέτουσα αρχή παρανόμως και καθ' υπέρβαση της εξουσίας της άντλησε στοιχεία από παλαιότερους διαγωνισμούς και παλαιότερες εξηγήσεις της οικονομικής προσφοράς της ως άνω εταιρία προκειμένου να αιτιολογήσει την ασυνήθιστα χαμηλή προσφορά της. Δ. Η εταιρία ... στις εξηγήσεις της δεν υπέβαλε αναλυτική κοστολόγηση της προσφοράς της, ούτε αιτιολόγησε το κόστος της τελευταίας. Συγκεκριμένα, στις εξηγήσεις της, δεν ανέφερε κανένα από τα στοιχεία της παρ. 2 του άρθ.88 ν. 4412/2016, ήτοι δεν ανέφερε: α) τα οικονομικά χαρακτηριστικά της μεθόδου κατασκευής, της διαδικασίας παρασκευής ή των παρεχόμενων υπηρεσιών, β) τις επιλεγείσες τεχνικές λύσεις ή τις εξαιρετικά ευνοϊκές συνθήκες που διαθέτει ο προσφέρων για την παροχή των προϊόντων ή την παροχή των υπηρεσιών ή την εκτέλεση του έργου, γ) την πρωτοτυπία του έργου, των αγαθών ή των υπηρεσιών που προτείνονται από τον προσφέροντα, δ) τη συμμόρφωση προς τις υποχρεώσεις της παρ. 2 του άρθρου 18, περί αρχών που εφαρμόζονται στις διαδικασίες σύναψης δημοσίων συμβάσεων, σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 89, ε) τη συμμόρφωση προς τις υποχρεώσεις του άρθρου 131, περί υπεργολαβίας. Περαιτέρω, δεν προσδιόρισε ούτε το εργολαβικό όφελός της, ούτε επισύναψε τυχόν ευνοϊκές προσφορές προμηθευτών οι οποίες να δικαιολογούν τη μείωση του κόστους, ούτε ότι συντρέχουν τυχόν οικονομοτεχνικούς παράγοντες που καθορίζονται ενόψει των ιδίων αυτής δεδομένων και γενικώς δεν ανέφερε κανένα στοιχείο από το οποίο να τεκμηριώνεται ότι το τόσο μεγάλο ποσό της έκπτωσής της δεν είναι ασυνήθιστα χαμηλό. Εξάλλου, τα στοιχεία που ανέφερε η ως άνω εταιρία σχετικά με τα πιστοποιητικά ISO τα οποία διαθέτει, την τήρηση των μέτρων ασφαλείας κλπ, αναφέρονται παντελώς άστοχα και αλυσιτελώς, διότι κατ' αρχάς δεν αναφέρονται στο άρθ. 88 παρ. 2 ν. 4412/2016 και σε κάθε περίπτωση ουδεμία σχέση έχουν και ουδόλως επηρεάζουν την οικονομική προσφορά της εταιρίας. Ωστε, οι εξηγήσεις οι οποίες υπέβαλε η ως άνω εταιρία, δεν εξηγούν κατά τρόπο ικανοποιητικό το χαμηλό επίπεδο της τιμής ή του κόστους που

προτείνεται και για το λόγο αυτό όφειλαν να απορριφθούν και να αποκλειστεί από τον επίδικο διαγωνισμό λόγω υποβολής ασυνήθιστα χαμηλής προσφοράς. 5. Πλην όμως, η αναθέτουσα αρχή στο πλαίσιο της παροχής εξηγήσεων για ασυνήθιστα χαμηλή προσφορά κατ' άρθ. 88 ν. 4412/2016, έχει αρμοδιότητα να κρίνει εάν οι εξηγήσεις τις οποίες παρέχει ο οικονομικός φορέας σχετικά με την οικονομική προσφορά του εξηγούν κατά τρόπο ικανοποιητικό το χαμηλό επίπεδο της τιμής ή του κόστους που προτείνεται (βλ. άρθ. 88 παρ. 3 ν.4412/2016), και όχι βέβαια να υποκαταστήσει τον παρέχοντα τις εξηγήσεις οικονομικό φορέα, όπως εν προκειμένω. Συνεπώς, η προσβαλλόμενη απόφαση, καθ' ο μέρος έκανε δεκτές τις εξηγήσεις της, είναι μη νομίμως και πλημμελώς αιτιολογημένη, ώστε πρέπει να ακυρωθεί και να γίνει δεκτή η προδικαστική προσφυγή μας. Σε κάθε περίπτωση, η προσβαλλόμενη απόφαση είναι παράνομη και για το λόγο ότι το περιεχόμενο μιας οικονομικής προσφοράς εξετάζεται με βάση την προκήρυξη του διαγωνισμού στο πλαίσιο της οποίας υποβάλλεται και όχι με βάση παλαιότερες προσφορές σε άλλους διαγωνισμούς (Γεν.Δικ. Τ-422/11, Computer Resources International (Luxembourg) SA), λόγω των ιδιαιτεροτήτων και των ρυθμιστικών παραμέτρων του κάθε διαγωνισμού (βλ. ad hoc ΔΕφΑθ Αναστ. 120/2020). Ενόψει τούτου, λόγω της αρχής της αυτοτέλει των διαγωνιστικών διαδικασιών, προκύπτει ότι η οικονομική προσφορά της ... έχει διαμορφωθεί αποκλειστικά με βάση τις απαιτήσεις, τα χαρακτηριστικά και στο χρόνο προκήρυξης της επίδικης διακήρυξης, και για το λόγο αυτό η αιτιολογία της προσβαλλόμενης απόφασης εδράζεται μη νομίμως σε συγκριτικά στοιχεία από προσφορές προηγούμενων διαγωνιστικών διαδικασιών (βλ. ΑΕΠΠ 742/2020). Για τους λόγους αυτούς, η προσβαλλόμενη απόφαση παραβιάζει επιπλέον την αρχή της αυτοτέλει των διαγωνισμών και για το λόγο αυτό θα πρέπει να ακυρωθεί και να γίνει δεκτή η υπό κρίση προσφυγή μας.

Η αναθέτουσα αρχή προβάλλει με τις απόψεις της τα εξής: «Στα πλαίσια αξιολόγησης δικαιολογητικών συμμετοχής και οικονομικών προσφορών του έργου, δυνάμει του από 22-12-2021 εγγράφου της Επιτροπής Διαγωνισμού, οι πρώτοι δύο οικονομικοί φορείς, ήτοι η ήδη προσφεύγουσα '....' και η παρεμβαίνουσα '....' κλήθηκαν προς υποβολή εξηγήσεων λόγω ασυνήθιστα χαμηλής προσφοράς. Η κλήση αυτή έλαβε χώρα εκ του νόμου και σύμφωνα με την παρ.2 του άρθρου 88 του Ν.4412/16 και την

παρ. 4.1 της διακήρυξης, καθώς αμφότερες οι προαναφερθείσες οικονομικές προσφορές που κατατέθηκαν για την επιλογή αναδόχου του έργου 'Κατεδάφιση επικινδύνως ετοιμορρόπων & ρυμοτομούμενων κτισμάτων Δ.Θ., έτους 2021' εμφάνιζαν απόκλιση μεγαλύτερη των δέκα (10) ποσοστιαίων μονάδων από τον μέσο όρο του συνόλου των εκπτώσεων των παραδεκτών προσφορών που υποβλήθηκαν. Ως εκ τούτου, σύμφωνα με την παρ.2 του άρθρου 88 του Ν.4412/16 και την παρ. 4.1 της διακήρυξης, οι ως άνω προσφορές τεκμαίρονται εκ του νόμου ως ασυνήθιστα χαμηλές. Σε εφαρμογή των ανωτέρω διατάξεων, Επιτροπή Διαγωνισμού κάλεσε τους (2) δύο οικονομικούς φορείς όπως εξηγήσουν την τιμή - κόστος που προτείνουν στην προσφορά τους, εντός αποκλειστικής προθεσμίας είκοσι (20) ημερών από την κοινοποίηση της κλήσεως μας, μέσω της λειτουργίας 'Επικοινωνία' του ΕΣΗΔΗΣ. Πράγματι αμφότεροι οι οικονομικοί φορείς προσκόμισαν εμπροθέσμως τις εξηγήσεις τους (5-01-2022 και 11-01-2022 αντίστοιχα) οι οποίες έγιναν δεκτές από την Επιτροπή Διαγωνισμού. Η Επιτροπή Διαγωνισμού έκρινε ότι η προσκόμιση από οικονομικό φορέα πίνακα ολοκληρωμένων ομοειδών έργων με ίδιες ή και υψηλότερες εκπτώσεις, με τον ίδιο ανάδοχο, αποτελεί επαρκή και πλήρη αιτιολογία καθώς η κοινή λογική, απορρέουσα από την υλοποίηση συμβάσεων από οικονομικό φορέα που με ανάλογη οικονομική προσφορά έχει εκτελέσει κατ' επανάληψη επιτυχώς έργα του ιδίου ακριβώς ή παραπλήσιου αντικειμένου αποδεικνύει πως το έργο εκτελείται επιτυχώς με ίδιες ή ανάλογες οικονομικές προσφορές. Επίσης η Επιτροπή Διαγωνισμού θεωρεί ότι η απарίθμηση των περιπτώσεων αιτιολογίας του άρθρου 88 δεν είναι περιοριστική αλλά μόνον ενδεικτική και δύναται έτσι ο υποψήφιος ανάδοχος να ενσωματώσει διαφορετικούς λόγους ως προς την επάρκεια και την πληρότητα της αιτιολογίας του».

Η **παρεμβαίνουσα** αντιτάσσει στους λόγους της προδικαστικής προσφυγής τα εξής: «Εν προκειμένω και στα πλαίσια μίας σχετικά ασαφούς προσκλήσεώς μας από πλευράς αναθέτουσας ως προς την παροχή εξηγήσεων κατ' άρθρο 88 Ν. 4412/2016, αιτιολογήσαμε - αντικρούσαμε το φερόμενο ζήτημα περί ασυνήθιστα χαμηλούς προσφοράς, επισυνάπτοντας πίνακα με εκτελεσθέντα και υπό εκτέλεση έργα, απόλυτα συναφή και ομοειδή και μάλιστα με τον ίδιο Δήμο, όπου οι εκπτώσεις μας ήτο κατά πολύ υψηλότερες. Ειδικότερα δε, μνημονεύσαμε στον οικείο πίνακα δύο απολύτως

ίδια έργα με τίτλο 'Κατεδάφιση επικινδύνως ετοιμόρροπων & ρυμοτομούμενων κτισμάτων Δήμου ...', περατωθέν και υπό εκτέλεση, μεγαλύτερης μάλιστα αξίας από την αξία του επίδικου έργου, στα οποία οι εκπτώσεις της προσφοράς ημών ανήλθε σε 69,09% (το υπό κατασκευή, για προϋπολογισμό έργου 830.000€) και 73,05% (το περατωθέν, για προϋπολογισμό έργου 975.000€), έναντι της επίδικου έργου στο οποίο προτείναμε 61,16% έκπτωση για προϋπολογισμό έργου 750.000€(!!!). Ως εκ τούτου, πως είναι δυνατόν να γίνεται λόγος αφενός μεν για ασυνήθιστα χαμηλή προσφορά, όταν οι πάγιες εκπτώσεις μας, κατά κοινή πείρα και λογική (βλ. σύνολο έργων πίνακα) σε δημόσια έργα κυμαίνονται κατά μέσο όρο από 60% έως 70%, ενώ περαιτέρω αποτελεί *contra legem* ερμηνεία (βλ. και σχετική αιτιολογική έκθεση του άρθρου 88 η οποία επιχειρεί να πατάξει τη στρέβλωση του ανταγωνισμού δυνάμει υποβολής ιδιαίτερα υψηλών – μη ρεαλιστικών εκπτώσεων από υποψηφίους αναδόχους η οποίοι ακόμη και με ζημία τους επιχειρούν να εισέλθουν σε δημόσια έργα προς απόκτηση εμπειρίας), να μην συνιστά επαρκή αιτιολογία ως προς την προσφορά, το γεγονός ότι στον ίδιο Δήμο εκπονούμε ήδη συναφή έργα, με μεγαλύτερη μάλιστα έκπτωση, γεγονός που καθιστά την προσφορά μας μη επισφαλής και λογική (ένεκα απόκτησης τεχνογνωσίας και υφιστάμενων συνεργείων), καθώς κατ' επανάληψη εκτελούμε ΕΠΙΤΥΧΩΣ έργα του ιδίου ακριβώς αντικειμένου, με μεγαλύτερες μάλιστα εκπτώσεις. III. Συνακόλουθα, έχει επίσης νομολογηθεί ότι όταν, από τις ως άνω διατάξεις συνάγεται ότι οι προσφορές που κατατίθενται σε μια διαγωνιστική διαδικασία φαίνονται ασυνήθιστα χαμηλές, σε σχέση με το αντικείμενο της προς ανάθεση σύμβασης, οι αναθέτουσες αρχές υποχρεούνται να καλέσουν τους προσφέροντες οικονομικούς φορείς να εξηγήσουν την τιμή ή το κόστος που προτείνουν στην προσφορά τους, προσκομίζοντας τα αναγκαία δικαιολογητικά στοιχεία και παρέχοντας επαρκείς εξηγήσεις για την προσφερόμενη χαμηλή τιμή, με γνώμονα τα κριτήρια που ενδεικτικά παρατίθενται στην παρ. 2 του άρθρου. Περαιτέρω, η αναθέτουσα αρχή, κατά την εκτίμησή της εάν μία προσφορά είναι ή όχι ασυνήθιστα χαμηλή, ελέγχεται ως προς την υπέρβαση των άκρων ορίων της διακριτικής της ευχέρειας (βλ. Ε.Σ. VI Τμ. 6175, 7785/2015, 1345/2018, 1325/2019, 1084/2020 ΕΣ). Ως εκ τούτου προκύπτει δια γραμματικής και τελολογικής ερμηνείας ότι τα κριτήρια του άρθρου 88 παρ. 2 συνιστούν ενδεικτική και ουχί αποκλειστική απαρίθμηση

και μάλιστα επί ποινής απόρριψης προσφοράς και ως εκ τούτου παραδεκτά και με επαρκή αιτιολογία κρίναμε ότι οφείλαμε να προτάξουμε, στα πλαίσια παροχής εξηγήσεων, τα προηγούμενα ομοειδή έργα που εκτελέσαμε για λογαριασμό του αναθέτοντος, με τις ίδιες εκπτώσεις, αποκλίνοντας στοιχειωδώς πλην επιτρεπτώς από αυτά τα κριτήρια του άρθρου 88 παρ. 2.

IV. Τέλος, όπως επίσης έχει κριθεί νομολογιακά: ‘11. Επειδή, εν προκειμένω, οι διαγωνιζόμενοι που κατέλαβαν τις πρώτες έξι (6) θέσεις στον πίνακα μειοδοσίας, οι οικονομικές προσφορές των οποίων φαίνονταν “ασυνήθιστα χαμηλές”, κλήθηκαν από την Περιφέρεια Αττικής με την 469656/19.8.2019 πρόσκληση να προσκομίσουν αιτιολόγηση των προσφορών τους. Η εν λόγω πρόκληση ανέφερε τα εξής: “Σε εφαρμογή της αρ. 1852/2019 Απόφασης της Οικονομικής Επιτροπής της Περιφέρειας ..., καλείστε εντός αποκλειστικής προθεσμίας δέκα (10) ημερών από την κοινοποίηση της παρούσας, να προσκομίσετε πλήρως τεκμηριωμένη αιτιολόγηση της οικονομικής προσφοράς σας. Η αιτιολόγηση της προσφοράς οφείλει να τεκμηριώνει πλήρως τα οικονομικά στοιχεία της μεθόδου κατασκευής, των παρεχόμενων υπηρεσιών, της διαδικασίας παρασκευής, της προμήθειας υλικών κτλ. Παράλληλα πρέπει να καλύπτει πλήρως τα προβλεπόμενα α) στη Διακήρυξη του διαγωνισμού β) στα τεύχη Δημοπράτησης και γ) στο άρθρ. 88 του Ν. 4412/2016”. Όπως ανεφέρθη στη σκέψη 8, η ΑΕΠΠ απέρριψε ως αλυσιτελώς προβαλλόμενο τον λόγο της προδικαστικής προσφυγής της αιτούσας που αφορούσε την αοριστία του περιεχομένου της προσκλήσεως με την αιτιολογία ότι ενόψει της αναπομπής της υποθέσεως στην αναθέτουσα αρχή προς νέα κρίση -τόσο σχετικά με το ζήτημα που αφορά τα κονδύλια της προσφοράς ως προς τα οποία δεν ζητήθηκαν οι απαιτούμενες διευκρινίσεις όσο και σχετικά με το ζήτημα που αφορά τα κονδύλια τα οποία κρίθηκαν αναπαιτολογήτως υποκοστολογημένα- οι διευκρινίσεις που θα κληθεί να παράσχει η αιτούσα θα πρέπει να είναι ειδικές και συγκεκριμένες. Η αιτιολογία όμως αυτή της ΑΕΠΠ, ενόψει των γενόμενων δεκτών στην προηγούμενη σκέψη, είναι μη νόμιμη , όπως βασίμως προβάλλεται. Και τούτο, α) διότι η προμνησθείσα πρόσκληση της αναθέτουσας αρχής, η οποία απευθύνθηκε αδιακρίτως σε όλους τους φορείς που είχαν υποβάλει προσφορές εμφανιζόμενες ως “ασυνήθιστα χαμηλές”, δεν αναφερόταν σε συγκεκριμένα επί μέρους ποσοστά εκπτώσεως ή συγκεκριμένα κονδύλια γενικών εξόδων, εξαιτίας των οποίων ετίθετο υπό

αμφισβήτηση η σοβαρότητα κάθε μίας από τις υποβληθείσες προσφορές, ούτε περιείχε σαφή και αδιαμφισβήτητη κλήση κάθε ενδιαφερομένου να αιτιολογήσει το σύνολο των επί μέρους ποσοστών εκπτώσεως της προσφοράς του για όλες τις ομάδες ομοειδών εργασιών του τιμολογίου και του προϋπολογισμού ή για το σύνολο των κονδυλίων των γενικών εξόδων του (με προσδιορισμό και στην περίπτωση αυτή του είδους ενός εκάστου των προς αιτιολόγηση κονδυλίων) και β) διότι η αοριστία της προσκλήσεως προς αιτιολόγηση των προσφορών που θεωρήθηκαν ως ασυνήθιστα χαμηλές, δεν θεραπεύεται από την εν συνεχεία διενέργεια κατ' αντιπαράθεση διαλόγου μεταξύ αναθέτουσας αρχής και υποψηφίων αναδόχων, δεδομένου ότι η νομιμότητα της διαδικασίας αιτιολογήσεως χαμηλών προσφορών στο δεύτερο αυτό στάδιο που προβλέπεται από το άρθρο 88 του ν. 4412/2016, προϋποθέτει ειδική και ορισμένη πρόκληση, κατά τα ανωτέρω γενόμενα δεκτά' (ΣτΕ 199/2021). Εν προκειμένω προκύπτει ότι η αναθέτουσα απηύθυνε, τόσο στην προσφεύγουσα, όσο και σε ημάς, αδιακρίτως πρόσκληση δια ασυνήθιστα χαμηλές προσφορές, δίχως να εξειδικεύει στην πρόσκλησή της, επί ποίων κονδυλίων ή εκπτώσεων δημιουργήθηκε αμφισβήτηση. Το ανωτέρω γεγονός, ήτοι της τυπικής κλήσεώς μας με την απλή αναφορά 'Κλήση παροχής εξηγήσεων ασυνήθιστα χαμηλής προσφοράς', ευλόγως δημιούργησε την πεποίθηση εις εμάς ότι ετίθετο θέμα γενικής φερεγγυότητας ημών ως προς την εκτέλεση του έργου με την αυτή έκπτωση και δια τον λόγο αυτό απαντήσαμε με τον προαναφερθέντα τρόπο, εστιάζοντας κυρίως σε ομοειδή επιτυχώς εκτελεσθέντα έργα με τον αυτό ανάδοχο και συναφείς εκπτώσεις. Η πεποίθησή μας αυτή ερείδεται ευθέως στο νόμο, καθώς σύμφωνα με τις προαναφερθείσες διατάξεις του άρθρου 88 του ν.4412/2016, η αναθέτουσα αρχή οφείλει να εκτιμήσει αν οι υποβληθείσες οικονομικές προσφορές είναι ασυνήθιστα χαμηλές. Η υποχρέωσή αυτή εξαρτάται από την προηγούμενη ύπαρξη αμφιβολιών, όσον αφορά την αξιοπιστία και τη φερεγγυότητα, καθώς η οδηγία 2014/24/ΕΕ δεν καθορίζει μέθοδο υπολογισμού των ασυνήθιστα χαμηλών προσφορών, ούτε έχει εκδοθεί εγκύκλιος του αρμόδιου Υπουργού για την εξειδίκευση των όρων χαρακτηρισμού οικονομικής προσφοράς ως ασυνήθιστα χαμηλής, κατά τα προβλεπόμενα στο άρθρο 88 παρ.6 του ν.4412/2016. Τα ανωτέρω άλλωστε συνομολογεί και η προσφεύγουσα στη σελίδα 10 της υπό κρίση προσφυγής. Ως εκ τούτου εύλογα θεωρήσαμε ότι η κλήση ημών

αφορούσε αποκλειστικά στο ζήτημα φερεγγυότητας και αξιοπιστίας ημών και της προσφοράς μας και δια τον λόγο αυτό απαντήσαμε προτάσσοντας την προηγούμενη εμπειρία μας, την ύπαρξη ISO, το ιδιόκτητο των μηχανημάτων, την προηγούμενη ανάληψη πανομοιότυπων έργων κ.ο.κ. Φυσικά δε, εφόσον η κλήση μας ήτο συγκεκριμενοποιημένη, θα απαντούσαμε διαφορετικά. V. Σε συνέχεια των ανωτέρω και όπως γίνεται παγίως δεκτό από νομολογία και θεωρία, μόνον εφόσον προκύπτουν πράγματι τέτοιες αμφιβολίες, οφείλει η αναθέτουσα αρχή να ζητήσει τις διευκρινίσεις που θεωρεί ενδεδειγμένες ως προς τη σύνθεση της προσφοράς, πριν, ενδεχομένως, την απορρίψει. Αντιθέτως, σε περίπτωση κατά την οποία η προσφορά δεν φαίνεται ασυνήθιστα χαμηλή, το άρθρο αυτό δεν εφαρμόζεται (ΔΕΦΑΘ 422/2021). Άλλωστε, το κρινόμενο κατά περίπτωση, ασυνήθιστα υψηλό ποσοστό έκπτωσης, συνεπάγεται τη μη νόμιμη κατακύρωση στο συγκεκριμένο οικονομικό φορέα του έργου ανάθεσης. Ως εκ τούτου, πρόκειται για το τελικό στάδιο κρίσης, του οποίου έχει προηγηθεί η κρίση της αναθέτουσας αρχής περί του ασυνήθιστα υψηλού ποσοστού έκπτωσης, η πρόσκληση της τελευταίας περί υποβολής αιτιολόγησης, αναφορικά με την ασυνήθιστα υψηλή προσφορά έκπτωσης, η υποβολή των διευκρινήσεων ως προς την οικονομική προσφορά και η τελική απόφαση της αναθέτουσας αρχής, η οποία αποδέχεται ή/και απορρίπτει τις παρασχεθείσες αιτιολογήσεις, ώστε τελικά να ανακηρύσσεται ο προσωρινός ανάδοχος του έργου. Συνεπώς, σε περίπτωση όπως η κρινόμενη, όπου κατόπιν υποβολής διευκρινήσεων ως προς την οικονομική προσφορά, η αναθέτουσα αρχή κήρυξε εν τέλει προσωρινό ανάδοχο έναν οικονομικό φορέα που είχε παράσχει διευκρινήσεις, τούτο σημαίνει ότι οι τελευταίες κρίθηκαν επαρκείς και πλήρεις. Συνακόλουθα, ακόμα και σε περίπτωση που στα πλαίσια της κρινόμενης προσφυγής, οι παρασχεθείσες από μέρους μας αιτιολογήσεις της ασυνήθιστα υψηλής έκπτωσης κριθούν ως ανεπαρκείς, τούτο δεν συνεπάγεται αυτοδικαίως την έκπτωση μας από τη θέση του προσωρινού αναδόχου του ανωτέρω έργου, αλλά, την αναπομπή της υπόθεσης στην αναθέτουσα αρχή, ώστε τούτη να μας καλέσει εκ νέου σε συμπληρωματικές στοχευμένες διευκρινήσεις».

19. Επειδή, στην προκείμενη περίπτωση, η αναθέτουσα αρχή, κατόπιν της αποσφράγισης των οικονομικών προσφορών και της κατάταξής τους κατά σειρά μειοδοσίας, κάλεσε τόσο την παρεμβαίνουσα (μειοδότη) όσο και την

προσφεύγουσα (δεύτερη κατά σειρά μειοδοσίας) να υποβάλουν εξηγήσεις ως προς τις οικονομικές τους προσφορές, για τον λόγο ότι αυτές παρουσίασαν απόκλιση άνω του 10% από τον μέσο όρο των εκπτώσεων των παραδεκτών προσφορών, με αποτέλεσμα να τεκμαίρονται ασυνήθιστα χαμηλές κατ' άρθρο 88 παρ. 5^α Ν. 4412/2016. Η παρεμβαίνουσα ανταποκρίθηκε στην ανωτέρω πρόσκληση υποβάλλοντας την 5/1/2022 σχετικό έγγραφο, χωρίς να προσκομίσει άλλα στοιχεία τεκμηρίωσης. Από την επισκόπηση του υποβληθέντος από την παρεμβαίνουσα εγγράφου προκύπτει ότι αυτή δεν έκανε καμία απολύτως αναφορά στα στοιχεία κοστολόγησης της επίμαχης προσφοράς σε σχέση με τις τεχνικές και οικονομικές παραμέτρους της υπό ανάθεση σύμβασης, αλλά περιορίστηκε σε γενικές αναφορές στην οργάνωση και τη λειτουργία της επιχείρησης. Ειδικότερα, η παρεμβαίνουσα ανέφερε ότι έχει εμπειρία σε συναφή έργα, ότι εφαρμόζει σύστημα διαχείρισης ποιότητας κατά ΕΛΟΤ EN ISO 9001:2015 και σύστημα περιβαλλοντικής διαχείρισης κατά ΕΛΟΤ EN ISO 14001:2015, ότι συμμορφώνεται πλήρως με τις διατάξεις της κοινωνικοασφαλιστικής και εργατικής νομοθεσίας - χωρίς, σημειωτέον, να αναφερθεί συγκεκριμένα στην εργατική δαπάνη της προκείμενης σύμβασης - , ότι διαθέτει ανθρώπινο δυναμικό με τους απαραίτητους ανά έργο διπλωματούχους μηχανικούς, τεχνικούς, χειριστές, οδηγούς και εργατοτεχνίτες - επίσης χωρίς καμία συγκεκριμένη αναφορά στις ανάγκες της προκείμενης σύμβασης- καταλήγοντας ότι δεσμεύεται για την καλή και έγκαιρη εκτέλεση της σύμβασης. Τέλος, η παρεμβαίνουσα παρέθεσε κατάλογο έντεκα (11) έργων διαφόρων αναθετουσών αρχών, εκ των οποίων τέσσερα (4) περατωθέντα, τα οποία, κατά τους ισχυρισμούς της, είναι παρόμοια με το υπό ανάθεση έργο, και ανέφερε τις αντίστοιχες εκπτώσεις ισχυριζόμενη ότι *«η εταιρεία εκτελεί και έχει εκτελέσει στο παρελθόν με επιτυχία έργα παρόμοιου αντικειμένου με το υπό ανάθεση έργο και προς απόδειξη των λεγομένων μας σας παραθέτουμε τον παρακάτω ενδεικτικό πίνακα με τα εκτελεσμένα και τα υπό κατασκευή έργα»*. Όπως προαναφέρθηκε, η Επιτροπή Διαγωνισμού δέχτηκε τις εν λόγω εξηγήσεις, χωρίς να παραθέσει καμία αιτιολογία στο οικείο Πρακτικό που επικυρώθηκε με την προσβαλλόμενη απόφαση, ενώ με την ανωτέρω αναφερόμενη νέα αιτιολογία που παρέθεσε στις απόψεις της ενώπιον της ΕΑΔΗΣΥ, η αναθέτουσα αρχή στήριξε την αποδοχή των εξηγήσεων της παρεμβαίνουσας

αποκλειστικά στον πίνακα προηγούμενων συμβάσεων, και συγκεκριμένα στις περατωθείσες συμβάσεις, αναφέροντας ειδικότερα ότι η προσκόμιση *«πίνακα ολοκληρωμένων ομοειδών έργων με ίδιες ή και υψηλότερες εκπτώσεις, με τον ίδιο ανάδοχο, αποτελεί επαρκή και πλήρη αιτιολογία καθώς η κοινή λογική, απορρέουσα από την υλοποίηση συμβάσεων από οικονομικό φορέα που με ανάλογη οικονομική προσφορά έχει εκτελέσει κατ' επανάληψη επιτυχώς έργα του ιδίου ακριβώς ή παραπλήσιου αντικειμένου αποδεικνύει πως το έργο εκτελείται επιτυχώς με ίδιες ή ανάλογες οικονομικές προσφορές»*. Από τα ανωτέρω προκύπτει ότι η αναθέτουσα αρχή αποδέχτηκε τις παρασχεθείσες από την παρεμβαίνουσα εξηγήσεις, βασιζόμενη αποκλειστικά στον ισχυρισμό της τελευταίας ότι η προσφερόμενη έκπτωση είναι ρεαλιστική, διότι αντίστοιχες ή και μεγαλύτερες εκπτώσεις είχαν προσφερθεί από την παρεμβαίνουσα σε παλαιότερους διαγωνισμούς για την ανάθεση των αναφερόμενων στον πίνακα προηγούμενων συμβάσεων της παρεμβαίνουσας εκτελεσθέντων «ομοειδών» έργων. Ενόψει των γενομένων δεκτών ανωτέρω (βλ. σκέψη 17), με το εν λόγω περιεχόμενο της παρατιθέμενης στις απόψεις αιτιολογίας, η αποδοχή των εξηγήσεων της παρεμβαίνουσας δεν αιτιολογείται νομίμως, ειδικώς και επαρκώς, από την αναθέτουσα αρχή. Και τούτο πρωτίστως, διότι η παρεμβαίνουσα δεν επικαλέστηκε ούτε προσκόμισε οποιοδήποτε στοιχείο αναφερόμενο στον υπολογισμό της τιμής ή του κόστους της συγκεκριμένης σύμβασης, με αποτέλεσμα να μην παράσχει ουδεμία απολύτως εξήγηση σε σχέση με την προσφερόμενη στην προκείμενη περίπτωση τιμή, και επομένως, η αναθέτουσα αρχή δεν προέβη σε καμία σχετική αξιολόγηση, προκειμένου να αποδεχτεί την επίμαχη οικονομική προσφορά. Περαιτέρω, η παρατεθείσα με τις απόψεις αιτιολογία της προσβαλλόμενης δεν είναι νόμιμη, διότι η αναφορά σε προηγούμενες συμβάσεις και τις αντίστοιχες εκπτώσεις, με την παραδοχή ότι από την εκτέλεση των έργων αυτών προκύπτει ο ρεαλιστικός χαρακτήρας της προκείμενης έκπτωσης, δεν αιτιολογεί νομίμως την αποδοχή της επίμαχης οικονομικής προσφοράς, διότι, όπως προαναφέρθηκε, η προσφερόμενη τιμή πρέπει να εξηγείται σε σχέση με τις πραγματικές συνθήκες (τοπικές, χρονικές, τεχνικές, οικονομικές κ.λπ.) και τις ιδιαιτερότητες του έργου, το οποίο αυτή αφορά, και επί τη βάση επίκαιρων σχετικών στοιχείων, προκειμένου να είναι δυνατή η εκτίμηση της σοβαρότητας, της φερεγγυότητας και της δυνατότητας

υλοποίησης του έργου με τη συγκεκριμένη τιμή. Απορριπτέοι είναι οι περί του αντιθέτου ισχυρισμοί της παρεμβαίνουσας, με την πρόσθετη επισήμανση ότι στα αναπαραγόμενα στην παρέμβαση αποσπάσματα δικαστικών αποφάσεων (ΕΛΣυν 804/2018 και ΕΑ ΣτΕ 12/2020) αναφέρονται οι υποβληθείσες στις περιπτώσεις εκείνες απόψεις των αντίστοιχων αναθετουσών αρχών, και όχι η κρίση των Δικαστηρίων. Ενόψει, όμως, και της γενικόλογης διατύπωσης της πρόσκλησης της αναθέτουσας αρχής για παροχή εξηγήσεων επί των τεκμαιρόμενων ως ασυνήθιστα χαμηλών προσφορών, όπως βασίμως υποστηρίζει και η παρεμβαίνουσα, οι κατά τα άνω πλημμέλειες των παρασχεθεισών από την ίδια εξηγήσεων δεν υποχρέωναν άνευ ετέρου την αναθέτουσα αρχή να απορρίψει την επίμαχη προσφορά, αλλά μπορούσε αυτή να καλέσει εκ νέου την παρεμβαίνουσα να διευκρινίσει την προσφερόμενη τιμή με κρίσιμα για το προκείμενο έργο στοιχεία, ώστε να αιτιολογηθεί νομίμως και η απόφαση αποδοχής (ή απόρριψης) της προσφοράς της. Ειδικότερα, όπως προελέχθη (βλ. ανωτέρω σκέψη 17), στο πλαίσιο του ανοιγέντος με την κοινοποίηση της πρόσκλησης διαλόγου μεταξύ της αναθέτουσας αρχής και των οικονομικών φορέων, η αναθέτουσα αρχή είχε τη δυνατότητα, κατόπιν της υποβολής των εγγράφων αιτιολόγησης, και στο μέτρο που με αυτά δεν παρέχονταν πρόσφορα στοιχεία για την διαπίστωση του ρεαλιστικού χαρακτήρα των προσφερόμενων τιμών, να καλέσει τους οικονομικούς φορείς, και εν προκειμένω την παρεμβαίνουσα, να προσκομίσουν τα κρίσιμα για τη διαμόρφωση της οικονομικής προσφοράς τους για το συγκεκριμένο έργο στοιχεία, προκειμένου τα αρμόδια όργανα της αναθέτουσας αρχής να αξιολογήσουν τη δυνατότητα εκτέλεσης του επίμαχου έργου με την συγκεκριμένη τιμή, και εντέλει να αποδεχτούν ή να απορρίψουν τις οικονομικές προσφορές. Κατά την ειδική γνώμη του Μέλους Χρυσάνθη Ζαράρη *«Προκειμένου να επιτευχθεί η απαραίτητη αποτελεσματικότητα των ως άνω διατάξεων (ενν. άρ.88 ν.4412/2016-αρ. 69 Οδηγίας 2014/24/ΕΕ), η αναθέτουσα αρχή οφείλει να διατυπώνει με σαφήνεια το απευθυνόμενο στους διαγωνιζόμενους αίτημα, ώστε αυτοί να είναι σε θέση να αποδείξουν κατά τρόπο πλήρη και λυσιτελή τη σοβαρότητα των προσφορών τους. Όπως ειδικότερα έχει δεχθεί το Δ.Ε.Ε., είναι σημαντικό να μπορεί κάθε υποψήφιος για τον οποίο υπάρχει υπόνοια ότι υπέβαλε προσφορά ασυνήθιστα χαμηλή να προβάλλει λυσιτελώς την άποψή του ως προς το σημείο αυτό και να έχει τη*

δυνατότητα να προσκομίσει κάθε είδους δικαιολογητικό σχετικά με τα διάφορα στοιχεία της προσφοράς του σε χρονικό σημείο επόμενο, κατ ανάγκην, του ανοίγματος του συνόλου των φακέλων, στο οποίο να γνωρίζει όχι μόνο το κατώφλι της ασυνήθιστα χαμηλής προσφοράς (εφόσον προβλέπεται τέτοιο στη συγκεκριμένη διαδικασία) και ότι σε σχέση με αυτό η προσφορά του είναι ασυνήθιστα χαμηλή, αλλά και τα συγκεκριμένα σημεία της προσφοράς που δημιούργησαν ερωτηματικά στην αναθέτουσα αρχή. Το Δ.Ε.Ε. έκρινε, επίσης, ότι κατά το χρόνο κατάθεσης της προσφοράς, ... ο υποψήφιος δεν γνωρίζει τα συγκεκριμένα σημεία της προσφοράς του που θα θεωρηθούν ύποπτα ως ασυνήθιστα και, ως εκ τούτου, σε αυτό το στάδιο της διαδικασίας δεν είναι σε θέση να παράσχει λυσιτελείς και πλήρεις εξηγήσεις προς στήριξη των διαφόρων στοιχείων που αποτελούν την προσφορά του (βλ. ΣτΕ 199/2021 σκ.10, Δ.Ε.Ε. αποφάσεις της 27.11.2001, C-285/1999 και 286/1999, ..., σκ. 53, 55, 57-59, και της 29.3.2012, C-599/10, .. κλπ., σκ. 28-32, βλ. επίσης ΣτΕ 2181/2004 επτ. σκ. 17, Ε.Α. 197/2015, Ε.Α. 643/2004 σκ. 22). Επομένως, στη γραπτή πρόσκληση που η αναθέτουσα αρχή απευθύνει σε διαγωνιζόμενο οικονομικό φορέα, προκειμένου να είναι σύμφωνη προς τις προαναφερθείσες απαιτήσεις, πρέπει να περιέχεται σαφής καθορισμός των τιμών που της προκαλούν αμφιβολίες, απαίτηση η οποία σύμφωνα με τα στοιχεία του φακέλου δεν πληρούται, με αποτέλεσμα να μην δύναται νομίμως να αποκλεισθεί η δυνατότητα εκ νέου κλήσης να αιτιολογήσουν τα επίμαχα σημεία των προσφορών τους». Κατόπιν των ανωτέρω, η προσβαλλόμενη είναι ακυρωτέα λόγω μη νόμιμης αιτιολογίας, η δε ΕΑΔΗΣΥ δεν μπορεί να υποκαταστήσει την αναθέτουσα αρχή στην άσκηση των αρμοδιοτήτων της να ζητά, να εξετάζει και να αξιολογεί τις εξηγήσεις των διαγωνιζόμενων επί ασυνήθιστα χαμηλών προσφορών, σύμφωνα με το άρθρο 88 Ν. 4412/2016 (πρβλ. ΑΕΠΠ 406/2022, σκ. 54) και, για τον λόγο αυτό, η υπόθεση πρέπει να αναπεμφθεί στην αναθέτουσα αρχή, προκειμένου αυτή να ασκήσει την προβλεπόμενη στα άρθρα 88 Ν. 4412/2016 και 4.1 της Διακήρυξης αρμοδιότητά της.

20. Επειδή, γίνεται δεκτή η εισήγηση στο σύνολό της.

21. Επειδή, η κρινόμενη προδικαστική προσφυγή πρέπει να γίνει δεκτή, η παρέμβαση να απορριφθεί, και να οριστεί η επιστροφή στην προσφεύγουσα του καταβληθέντος παραβόλου.

Για τους λόγους αυτούς

Δέχεται την προδικαστική προσφυγή.

Απορρίπτει την παρέμβαση.

Ακυρώνει την προσβαλλόμενη, κατά το σκεπτικό.

Ορίζει την επιστροφή του καταβληθέντος παραβόλου στην προσφεύγουσα.

Κρίθηκε και αποφασίσθηκε στις 17 Μαρτίου 2022 και εκδόθηκε στις 5 Απριλίου 2022 στον Άγιο Ιωάννη Ρέντη.

Η Πρόεδρος

Η Γραμματέας

Ελευθερία Καλαμιώτη

Παναγιώτα Καλαντζή